

uredbam vse zadeve tako daleč, da se mu ne bo treba več bati parlamentarne opozicije.

Pametna sprememba zakona o 40 urnem tednu

Ministrski predsednik Daladier ni samo napovedal spremembo zakona o 40 urnem tednu, ampak je tozadevno pripravil zakonski načrt, ki bo dodan k že obstoječemu zakonu. Po Daladierjevem načrtu bodo razdeljena vsa francoska industrijska podjetja v tri skupine. V prvo spadajo podjetja, ki ne proizvajajo dovolj blaga, da bi se sproti kril potrošek in ki bi lahko najela še

precejšnje število kvalificiranega (usposobljenega) delavstva. V drugo skupino spadajo podjetja, ki zaradi pomanjkanja naročil ne morejo svojega delavstva zaposliti po 40 ur na teden. Za obe skupini bodo ostale določbe dosedanjega zakona v veljavi. Podjetja iz prve skupine bodo le pri siljena, da v resnici najamejo še potrebno število delavstva. V tretjo skupino spadajo vse one industrijske panoge, v katerih je proizvodnja povsem nezadostna, ki tudi ne morejo najti zadostnega števila kvalificiranih delavcev. Za to skupino podjetij se bodo določbe zakona spremenile.

Novice iz španske državljanske vojne

Za povzdigo družin

Vlada generala Franca je izdala za vse delavce in nameščence nacionalne Španije zakon, ki ureja družinske plače. Zakon je že stopil v veljavo in s 1. oktobrom začne izplačevanje. Pravico do družinske plače imajo vsi delavci, ki imajo otroke pod 14 leti. Družinska doklada je urejena po številu otrok in znaša na mesec od 15 pezet za družine z dvema otrokoma, do 145 pezet za družine z 12 otroci. Za vsakega nadaljnje- ga otroka znaša dodatek 25 pezet na mesec. Družinske plače ni mogoče zaseči. Sredstva za družinske podpore bodo plačevali delavci, delodajalci in pobiral se bo 10% davek na dobiček.

S španskih bojišč

Zadnjič smo poročali, da hoče Franco iztrgati rdečim najbogatejši evropski rudnik živega srebra v Almadenu in je na to točko

usmeril pohod. Rdeči so vrgli iz okolice Valencije na pri Almadenu ogroženo bojišče tri divizije, da branijo živorebrne rudnike. Da prisili Franco rdeče k popustljivosti pri Almadenu, je vdrl južno od Tavalere de la Reina preko reke Tajo. Nacionalne čete so zasedle v dveh dnevih hitrih pohodih sedem vasi, gorovje Estrella, zajele so tisoč miličnikov in mnogo vojnega materiala.

Močno poškodovani rdeči rušilec

Rdeči rušilec »Diaz«, kateri je bil na potu v španske vode iz popravila v Franciji, kjer so ga opremili z modernimi topovi, se je zapletel 27. avgusta ob pol treh zjutraj v Gibraltarski ožini v boj z nacionalnimi bojnimi ladjami, katere so ga tako hudo poškodovale, da se je z zadnjimi naporu rešil v angleško gibraltarsko pristanišče.

Japonsko-kitajska vojna

Kitajska razgibanost

Zapadno od Kiukinanga, ki je japonsko napadaino oporišče, so kitajske čete odbile japonski napad ter same prešle v protinapad, pri katerem so zavzele največji vrh v okolici. Druga kitajska kolona je zavzela San Šan fen in prodrla v zapadno okolico Kiukiangja. V zapadni okolici Šangaja, katerega so se polastili Japonci kmalu po izbruhu vojne, se je bila zadnje dni srdita bitka med japonskimi četami in kitajskimi četniki. Japonci so poslali v boj ojačenja, ki so prispela s prevoznimi ladjami iz Japonske. Kitajske čete so napadle Japonce tudi južno od Hsičova. Japonci so se močno upirali in je prišlo do strahovite borbe moža proti možu. Naposled so bili Japonci prisiljeni umakniti se v Hsičov. Na bojišču so pustili več sto mrtvih.

Porazna napoved za Japonce

Japonci v zadnjem času nikamor ne morejo naprej, dasi poskušajo z neprestano novimi ofenzivami na vseh krajih ter neusmiljeno bombardirajo iz zraka skoraj vsa

pomembnejša mesta, katera so še v rokah Kitajcev. Zaradi občega zastoja japonskih pohodov in ker res ni izgleda, da bi bila japonsko-kitajska vojna zaključena v do glednem času, je vplivala na Japonce zelo porazno napoved nemškega majorja. Major Lindemann, bivši vojni svetovalec kitajskega maršala Čankajšeka, kateri je bil pred kratkim odpoklican nazaj v Nemčijo, je napovedal pred odhodom v domovino, da je japonski pohod na Kitajsko čisto enak prvotno tolikanj zmagovalnemu prodiranju francoskega cesarja Napoleona v oserje Rusije — v Moskvo. Pohod Japoncev bo končal prav tako porazno, kakor vdor Napoleona v Rusijo. Če ne bo prišlo do hitre japonske zmage, bo izbruhnila na Japonskem strašna revolucija.

Japonska napadalna tipanja

Japonci so se lotili v severni Kitajski ofenzive iz novega oporišča. Iz pokrajine Honan so pričeli s prodiranjem v zahodni smeri vzdolž železniške proge Singau-Peking. Japonska severna vojska ima za cilj prodor do Lingana.

nosti. Že na predvečer bo ves zavod razsvetljen, prav tako v nedeljo zvečer. Hkrati se bo v soboto in nedeljo vršila lepa prireditve v gledališki dvorani novega zavoda.

Delo za katoliški tisk. Brez katoliškega tiska ne more izhajati katolicizem v nobeni državi. Katoliška knjiga in katoliški list je orožje, s katerim brani katolicizem svoje resnice in pravice. Je sredstvo, s katerim širi med ljudstvom izobrazbo in moralno. Kjer danes ni katoliškega tiska, je to dokaz, da ga je ali zatrla javna tiranija ali pa zanemarila brezbržnost katoliškega ljudstva. Zoper to nad vse kvarno brezbržnost mora nastopati katoliška propaganda. Velik del te propagande je med raznimi narodi prevzela Katoliška akcija. Te svoje velike naloge se zaveda tudi akcija češkoslovaških katoličanov. Škofje so nedavno izdali smernice, po katerih naj se ravnaajo odseki za katoliški tisk, ki delujejo v okvirju Katoliške akcije na Češkoslovaškem. Te odseke tvorijo za to sposobni ljudje svetnega stanu pod vodstvom domačega župnika. V taktičnem načrtu ponovnega pokristjanjenja župnije je katoliški tisk na prvem mestu. Priporočajo se pridige o tem predmetu in molitve. S pridigami in molitvami se mora združiti nabiranje naročnikov za dobre liste. Vsako leto naj se priredi za mladino in odrasle teden dobrega tiska. Posebno je treba paziti na vzgojo dobrih razširjevalcev dobrih knjig in listov, ker ni mogoče drugače izpodbiti dobro organiziranega razširjevanja slabega tiska. V vsaki župniji mora biti skladišče dobrih knjig in listov. Za to naj skrbijo društvene knjižnice ali pa župnijske knjižnice. Poslednje so v nekatereh krajih še bolj priporočljive kot društvene, ker je župnija kot pravni subjekt (nosilec) sigurnejša in stalnejša, kar velja zlasti za dobe nasprotovanja in preganjanja. Navodila češkoslovaških škofov so sodobna ter zaslužijo, da jih tudi mi vpoštevamo. Saj se tudi v Sloveniji ljuljka slabih knjig in časnikov razširja v rastočem številu. S tem pa tudi narašča vestna dolžnost zavednih katoličanov.

Voditelj koroških Slovencev umrl



Po pettedenski hudi bolezni je umrl dne 26. avgusta v Škocjanu na Koroškem tamošnji g. župnik Vinko Poljanec, voditelj koroških Slovencev.

Po katoliškem svetu

Blagoslovitev kapele v novem salezijanskem zavodu v Gaberju pri Celju. Prihodnja nedelja pomenja velik dogodek za celjsko Gaberje: v novem salezijanskem zavodu se bo blagoslovila prostrana kapela, v kateri se bo odslej naprej redno vršila služba božja. Letos sicer salezijanci v Ga-

berju še ne prično z rednim delom; vendar se bosta že sedaj v novem domu nasečila dva duhovnika, ki bosta skrbela za službo božjo in dozidavo zavoda. Za blagoslovitev, ki jo bo v nedeljo ob pol desetih opravil najbrž prevz. g. knezoškof dr. Iv. Tomažič sam, se pripravljajo velike sloves-

Pokojni se je rodil 26. marca 1876 pri Sv. Urbanu pod Ptujem. Gimnazijo je končal v Ptuju, bogoslovje v Celovcu. Kaplan je bil pri Sv. Juriju na Vinogradih, severno od Celovca. Od tam je bil poslan za pomočnika bolnemu župniku v Škocjan ob Klopinskem jezeru, kjer je postal po letih župnik in je vztrajal na tem mestu z vso neustrašenostjo do svoje prezgodnje smrti.

Po nesrečnem plebiscitu je ustanovil Prosvetno društvo za koroške Slovence in je bil od leta 1921 do 1927 koroški slovenski poslanec. Nato je prevzel mesto predsednika koroške Prosvetne zveze in svetnika Kmečke zbornice.

Leta 1933 je obiskal s koroškimi pevci Ljubljano in druga važnejša mesta v Slo-

veniji, kjer je vzbudil občo pozornost kot izborni govornik ter z vso vnemo in požrtvovalnostjo delujoči voditelj koroških Slovencev.

Nezabne bodo ostale njegove zasluge za probujanje koroške mladine, zlasti dijaštva in duhovniškega naraščaja. Njegovo gostoljubno župnišče je bilo vedno zbirališče dijakov ter bogoslovcev, ki so gledali v blagopokojnem vzor nesebičnega, vztrajnega ter junaškega delovanja za slovenske Korošce na vseh poljih.

Z rajnim Poljancem je legel v zemljo nedoločene Koroške dolgoletni borec za pravice teptanega slovenskega naroda, kateri bo ohranil svojemu velikemu sinu trajen in hvaležen spomin.

Novice

Osebnosti

Duhovniške vesti. Imenovan je bil za kn.-šk. duhovnega svetovalca g. Rudolf Vadovič, župnik v Beltincih. — Umeščen je bil g. Ivan Orel, I. kaplan v Vojniku, kot župnik v Gornji Polskavi. — Nastavljeni so bili za kaplane gg. semeniški duhovniki: Alojzij Kovačič pri Sv. Tomažu pri Ormožu, Matija Rous v Črensovcih in Martin Stefanciosa v Žalcu. Pri Sv. Mariji v Mariboru je bil nastavljen za kaplana frančiškan p. Mariofil Jelenc. — Prestavljeni so bili gg. kaplani: Ivan Koren iz Dolnje Lendave v Dobrovnik, Martin Lupše iz Jarenine v Vojniku, Franc Merkač iz Žalca v Jarenino, Ivan Sukič iz Črensovcov v D. Lendavo, Ivan Zelko iz Dobrovnika k Sv. Jakobu v Slov. goricah z delokrogom pri Sv. Martinu pri Vurbergu.

Spremembe pri kapucinih. Premeščeni so: p. Joahim Ferk iz Maribora za gvardijana v Varaždin; p. Janez Reberc za gvardijana iz Varaždina v Maribor; iz Celja v Varaždin p. Vilibald Novak, v Celje pa pride p. Engelbert Bojnec; iz Osijeka v Maribor p. Gustav Mavrič, v Celje pa iz

Maribora p. Jakob Vučina za prefekta zunanjega konvikta.

Podeljeni župniji. Župnija Sv. Marjeta ob Pesnici je bila podeljena g. Antonu Rantaša, ekspozitu-kaplanu v Veliki Polani v Prekmurju. — Št. Ilj pri Velenju je dobil g. Jurij Lebič, kn.-šk. dvorni kaplan in tajnik.

Nesreče

Nesreča pri splavljanju lesa. Nad Rušami je zadelo pri splavljanju lesa deblo 29 letnega drvarja Štefana Kepec in mu je zlomilo desno nogo. Poškodovani delavec se je zatekel v bolnišnico v Maribor.

12 letni fantek smrtna žrtev električnega toka. V Slov. Bistrici pri Laznikovih je hotel 12 letni Janez Bračič na svinjak. Z eno roko je prijel za špranjo v steni, drugo je vtaknil v podstavek za električne varovalke. Že pozabljen vod je bil priklopljen na električni tok 220 voltov. Fantek je bil bos, tla pa mokra zaradi neprestanega deževja. Na ta način je povzročil s svojim dotikom zveze z zemljo in obvisel oprt ob steno. Na-



šli so že vsega otrpjenega in niti poklicani zdravnik mu ni mogel več pomagati.

Usodepoln padec z drevesa. Pri Sv. Juriju v Slov. goricah je padel 17 letni posestnikov sin Ivan Lukežič 8 m globoko z jablane in si je pri padcu strl spodnjo čeljust in roko. V nezavestnem stanju so ga oddali v mariborsko bolnišnico.

Huda nesreča kolesarja pri trčenju z motorjem. Na ovinku skozi vas Lutverce v Apački kotlini sta se srečala in trčila Karel Fekonja, pekovski pomočnik iz Gornje Radgone, na motornem kolesu, in kolesar L. Steyer iz Orncev. Pri trčenju si je zlomil kolesar nogo, strl ključnico in še kolo se mu je zvilo. Hudo poškodovanega so prepeljali v bolnišnico v Radkersburg. Motociklistu se ni zgodilo nič kaj posebno hudega, ker je sedel na težkem motorju.

Toča povzročila precejšnjo škodo. Dne 23. in 24. avgusta je obiskalo gornjeradgonski okoliš neurje s točo, ki je vzela po vinogradih dobrih 25% letošnjega mnogo obetajočega pridelka.

Viničarija v plamenih. Posestnici Mariji Špes iz Štatenberga pri Slov. Bistrici je

Najdražja slika na svetu

Kolikor je znano, je najdražja reklamna slika na svetu oljnata slika Paderewskega (bivšega predsednika Poljske), ki jo je pred kakimi petimi leti dal naslikati bogati ameriški tovarnar klavirjev. Slikal je španjski slikar Ignacij Zuloaga in je dobil zanjo 15 tisoč dolarjev, kar je v našem denarju nad 700 tisoč dinarjev.

Carske dragulje so ukradli

Tolpa vlomilcev je vdr-la ponoči v počitniško hišo sira Harolda Wernherja v bližini Londona. V hiši je bilo ob času vloma samo služabništvo. Zjutraj je eden izmed slug odkril, da je neka okenska šipa razbita. Takoj nato je našel še dru-

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz preteklih in sedanjih dob

Tako nekako so se glasile poslovilne ter samozvestne besede velikega mojstra. Komaj je odcep-tal po stopnicah, ga je že čakal v veži tiskarne tajni policist in ga je pozval v imenu zakona na policijski komisariat.

Mariborska policija je predala proti Rupniku preveč kar najbolj obtežilnega gradiva in ga je enostavno zaprla kljub dejstvu, da je že bil od porote mu prisojeno kazen prestal v preiskavi.

Policija je zagrabila glavnega krivca Rupnika z novimi dokazi krivde, katera nikakor ni bila manjša nego Potočnikova.

Mojster se še ni bil prav nasrkal svežega zraka v ljubi svobodi, že je moral za zamreženo okno policijskih zaporov v tako zvanem hotelu »Graf«.

Zasliševali so ga v presledkih zelo dolgo na policijskem komisariatu. Natipkali so pole novih zapisnikov ter izpovedi prič.

31

Od »Grafa« je romal Rupnik z na novo podprtimi obdolžitvami v jetnišnico mariborskega okrožnega sodišča, kjer je pričelo izpraševanje vesti o starih ter znanih in na novo odkritih ponarejevalskih grehih.

Skoraj leto dni je trajala preiskava, ki je bila zaključena s ponovno obtožnico za poroto. Porotniki so se zbrali radi osvežene Rupnikove krivde 12. marca 1927, na dan, ko je dospelo iz kaznilnice v sodno dvorano sporočilo, da je ravno to jutro umrl obtožencev sodrug ter somojster — Jurij Potočnik.

Porota pravkar beleženega dne je prisodila Francu Rupniku devet let ječe.

Stol sedmorice v Zagrebu mu je znižal kazen na pet let. Od prve velike kazni je prestal mojster v mariborski kaznilnici štiri petine, eno petino mu je zbrisala amnestija ali pomiloščenje.

Po malodane petih letih se je vrnil iz ječe čil po duhu ter zdrav na telesu. Naselil se je v Mariboru v svojem starem bivališču ob Dravi.

Druga huda kazen

V Mariboru obstoja in deluje društvo za odpušćene kaznjence. Namen organizacije je: oskrbeti iz